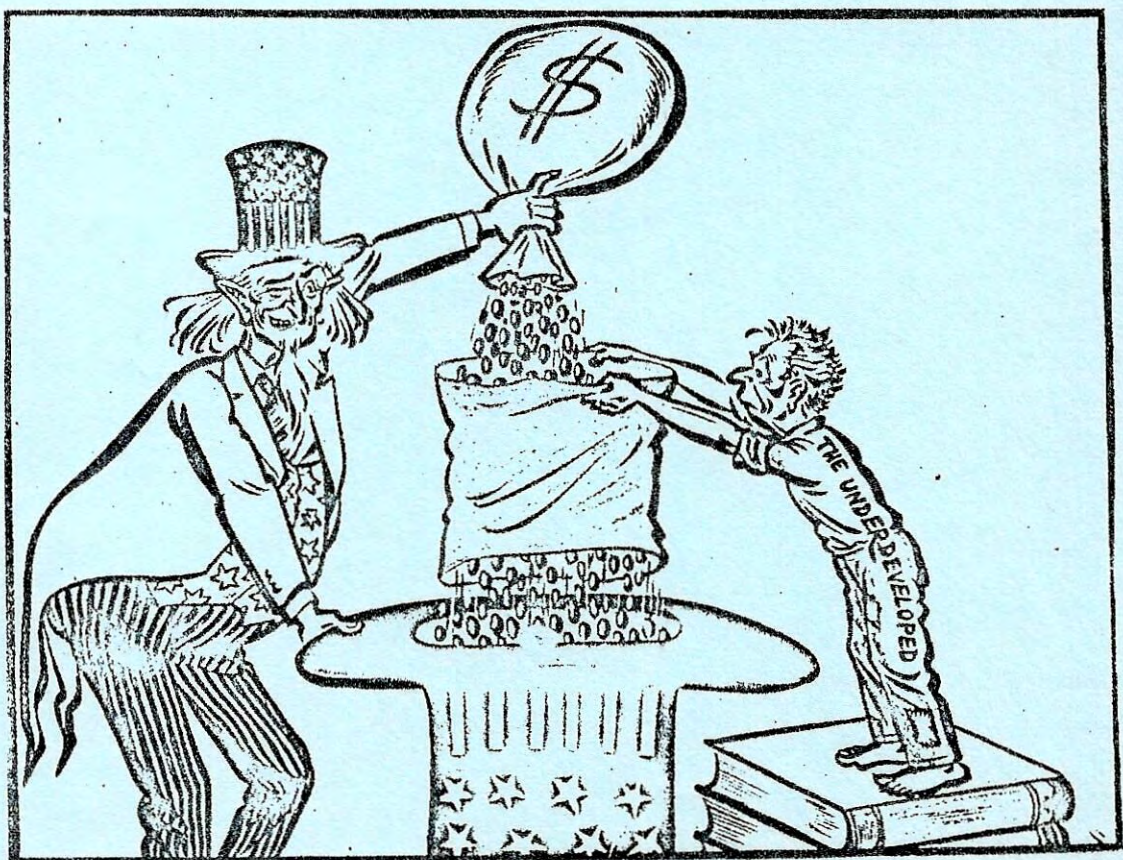

BREV 3, DEL I

USA- IMPERIALISMEN

DEL I IMPERIALISMEN.KAPITEL 1. KAPITALISMEN VOKSER FRAM.A) Fra føydalisme til kapitalisme.

Under det føydalistiske samfunnssystem var produksjonsforholda primitive. Det var i liten grad snakk om noen arbeidsdeling. Men alt på 1300-1400 tallet kan vi se tilløp til en ny produksjonsmåte, til et nytt samfunnssystem, kapitalismen.

Kapitalismen oppsto som en følge av adskillelse av distribusjonen fra produksjonen, som resulterte i en egen klasse av kjøpmenn. Denne deling mellom distribusjonen og produksjonen førte til en ny deling mellom de enkelte byene, hver by utvikla en dominerende industri-gren. Gjennom bedra kommunikasjon kom borgerne i de enkelte byer i kontakt med hverandre, de oppdaga at de hadde felles interesser, borgerklassen oppsto. Arbeidsdelinga mellom byene førte i neste omgang til at manufakturene vokste fram (manufaktur=fabrikk der råma-teriale blir håndverksmessig bearbeidet). Manufakturene krevde kon-sentrasjon av befolkninga og av kapitalen. Manufakturene trengte eiendomsløse mennesker som måtte livnære seg ved jobb i fabrikkene. Stor betydning for utviklinga av det kapitalistiske samfunnssystem fikk de ny "oppdagede" riker i Asia, Afrika og Latin Amerika. Vi fikk etterhvert en sterk økning i skipsfart og handel. Handelen mellom de "nyoppdagede" rikene moderlandene økende betydning. Kapitalismen på dette utviklingstrinn kaller vi handelskapitalismen.

B) Fra handelskapitalisme til industrikapitalisme.

Den stadige konsentrering av handel og manufaktur på ett land, Eng-land, i løpet av det 17. årh., skapte for dette landet etterhvert en etterspørsel etter landets manufakturprodukter, som ikke kunne dekkes med den produksjonskapasitet som fantes. Denne etterspørse-len var den drivende kraft som utvikla handelskapitalismen til industrikapitalismen. Vi fikk den industrielle revolusjon som førte til høyt utvikla teknikk og utstrakt arbeidsdeling, vi fikk stor-industrien. Samtidig fikk vi den "frie" konkurranse innen nasjonen. Overalt kan vi se hvordan borgerskapet erobret denne rett gjennom en revolusjon mot føydalherredømme. (I England 1640 og 1688, I Frankrike i 1798).

Storindustrien gjorde konkurransen universell, den skapte det moder-ne verdensmarked, nye kommunikasjonsmidler, underla seg handelen, forvandlet all kapital til industrikapital og la ved det grunnlaget kapitalens konsentrasjon.

C) Kolonienees stilling under industrikapitalismen.

Koloniene fikk en ny stilling i og med at handelskapitalismen ble erstattet av industrikapitalismen. De ble nå markeder for moderlandets produkter og det gjaldt å hindre konkurranse fra koloniene (og andre land) mot det industrialiserte moderlandet. Det beste eksemplet er India, som tidligere hadde vært like høyt utvikla som England, og hvis håndverksmessige tekstilindustri nå ble utkonkurert av Englands industrivarer, som var billigere å framstille. Utviklinga av maskinell industri i India hindret England bl.a. gjennom skatter og ulike lover. India ble således et råvareproduserende område. Hele landets nærings-struktur ble ødelagt, både håndverksindustri, jordbruk osv. for at landet skulle tilfredstille de engelske kapitalisters interesser. Overgangen til monopolkapitalisme (neste kap) aksentuerte denne ut-viklinga.

KAPITEL 2. IMPERIALISMEN VOKSER FRAM.

A) Monopolene oppstår.

Fram til siste del av 1800-tallet var den frie konkurranse mellom kapitalistene et typisk trekk ved det kapitalistiske samfunnssystemet. Monopolet, dvs. konsentrasjon av produksjon og kapital til få store enheter, står i direkte motsetning til den frie konkurranse. Men likevel er monopolets oppstående en naturlig og nødvendig utvikling av kapitalismen. Vi skal her kort skissere noen av årsakene til det.

1. Konkuransekampen foregikk ved at den ene forsøkte å underby den andre prismessig. Hadde han større produksjonskapasitet, høyere produktivitet og mer kapital enn motstanderen kunne han slå ham av markedet. De små kapitalister blir spist av de store.
2. Produsenter av samme vare oppdager at priskrig vil skade hver enkelt av dem. De slutter avtaler om felles prisnivå, eventuelt deler markedet geografisk mellom seg eller slutter seg sammen i ett foretak. Resultatet er at konkurransen opphører og at monopolistisk salg av varen har oppstått.
3. Den stadig bedre teknikk skaper mulighet for større produktivitet. Men ervervelsen av nye og bedre maskiner, nye bygninger o.l. betyr større faste kostnader for kapitalisten. Min-dre kapitalister kan ikke lenger anskaffe det nye moderne utstyret og blir utkonkurert. På denne måten gjør det stadig økende kapitalbehov (Marx: den permanente økning i kapitalens organiske sammensetning) at småkapitalistene forsvinner og at de enkelte bransjer monopoliseres. Samtidig blir nyetableringer vanskeligere.

I sin bok "Imperialismen" beskriver Lenin monopolenes historie i tre punkter.

1. 1860 og 1870-årene - høydepunktet i frikonkuransens utvikling. Knappt merkbare tilløp til monopoler.
2. Etter krisen i 1873 en omfattende utvikling av karteller (=overenskomster mellom kapitalister om regulering av markedet for å sette bom for den "frie" konkurranse), men de danner ennå bare unntak, de er ennå ikke stabile, men forbigående foretelser.
3. Oppsvinget i slutten av det 19. århundre og krisen i 1900-1903, kartellene blir et av grunnlagene for hele det økonomiske liv. "

Grunnen til at monopoliseringa tar fart fra 1873 og særlig utvikles i slutten av det 19. århundre var de økonomiske krisene. Disse krisene førte til at særlig små - men også endel større bedrifter, gikk konkurs. De som var sterke nok, dvs. hadde mest kapital, kunne så overta etter de mindre som gikk konkurs, og vi fikk en hurtig utvikling mot få store foretak. Både sosialistiske og borgerlige økonomer beskrev monopoliseringen i det 20. århundres første tiår (Hilferding, Helgmann, Lenin, Levy, Vogelstein, Riesser o.a.).

At denne utviklinga har gått videre fram til idag, at den var nødvendig og ikke tilfeldig, ser vi hvis vi undersøker sammensetninga av næringslivet i endel land idag. (Se bilag 1). Dette gjelder også næringslivet i Norge.

Et sitat sakset i Arbeiderbladet 13. april 1968. kan også være klargjørende. "En amerikansk økonom har regnet ut at hvis de store internasjonale selskaper fortsetter sin ekspansjon, vil i 1975 300 av disse giganter kontrollere 75% av den ikke-kommunistiske verdens

industrielle aktiva, og de vil i realiteten ha eliminert enhver konkurranse når det gjelder industrielle produkter. Det sier seg selv at med en slik enorm økonomisk makt følger også en enorm politisk innflytelse." fra kronikk av Erik Nord.

B) Sammensmeltinga av monopoler og banker.

På samme vis som for kapitalistiske bedrifter har utviklinga innen bankvesenet gått mot stadig større enheter. Det er et felles trekk ved alle langt utviklede kapitalistiske land at et lite fåtall banker fullstendig dominerer kreditmarkedet. Et annet typisk trekk er det at bankene får direkte eierinteresser i monopolene. Allerede i forrige århundre gikk stor-bankene over fra å være passive kreditgivere til i realiteten å overta herredømme over bedrifter. I Belgia fra 1835, i Frankrike og Tyskland i 1870-åra. I USA var bankenes finansielle "hjelp", særlig til jernbaneselskapene, brekkstanga til å overta industrielle aktiva.

Idag er banker og storkonserner sammenfiltret i hverandre som aldri før. Vi skal ikke her gi oss inn på en diskusjon om det er bankene som dominerer industrigigantene eller om det er industrigigantene som eier bankene, det vesentlige er at denne sammenfiltringa bidrar ytterligere til å monopolisere de forskjellige næringer. Hilferding, kjent økonom og sosialdemokrat, skriver: "Bankenes anstrengelser for å eliminere konkurransen blant de firma de er intresert i er ubetinget. Enhver bank er intresert i en høyest mulig profitt. Under ellers like forhold nås dette målet i en bestemt industrigren ved fullstendig utelukkelse av konkurransen. Av dette følger bankenes anstrengelser for monopolisering." Det sier seg sjøl at bankene, som ofte har eierinteresser innen flere foretak, prøver å eliminere konkurransen mellom disse og få istand avtaler o.l. som sikrer begge den høyest mulige profitt.

At sammensmeltinga mellom baner og storkonserner og mellom storkonsernene innbyrdes er en realitet idag kan man se av de faktiske data som står i bilag II.

C) Kapitaleksporten og Verdens oppdeling mellom kapitaliststatene.

Kapitaleksporten er nettopp et typisk tegn ved kapitalismens imperialistiske stadium. Bedrifter, banker og konserner akkumulerte stadig mer kapital. Den monopolistiske omsetningsforma bidro ytterligere til denne akkumulasjon (opphopping) av kapital, fordi priskonkuransen forsvinner. Bl.a. US Department of Commerce har f.eks. i en undersøkelse fra 1952 vist hvordan de "store sju" ("big seven") i oljebransjen har gått sammen om å holde prisene kunstig oppe. Det øker sjølvsagt deres fortjeneste, dvs. de akkumulerer mer kapital enn de ellers ville gjort.

s.4 USA-imp.

I begynnelsen ble den akkumulerte kapital plassert i lønnsomme investeringer i hjemlandet. Dette førte til at de beste investeringsalternativer etterhvert ble utnyttet. De lettest tilgjengelige naturressurser (olje, kobber, tinn, jern osv.) ble først tatt i bruk. Men litt etter litt måtte man gå over til å utnytte ressurser som ga mindre avkastning, siden de beste var oppbrukt. Riktignok kunne noe av nedgangen forpurres ved at man tok i bruk stadig nye utvinningsteknikker, bedre maskiner og mer skolert arbeidskraft. Men denne utviklinga sammen med at det økende presset på arbeiderne som dette betydde var blitt vanskeligere siden arbeiderne organiserte seg, førte til at storkapitalistene begynte å se seg om etter nye steder å investere. Jules Ferry, fransk statsminister og en av fransk koloniekspansjons fedre skriver i sin bok *Le Tontin et la mère-patrie*: "Vi kan sammenligne Europa med en bedrift som i årreker har sett sin omsetning falle. Europas forbruk av varer er mettet, vi må finne nye markeder i andre verdensdeler, hvis ikke dagens samfunn skal gå fallitt og forberede en sosial likvidasjon med en syndeflod av konsekvenser som vi ikke engang kan tenke oss". To fremtredende økonomer, Alfred Marshall og Wicksell, forklarer nettopp den kraftige depresjonen 1873-1896 med at det ikke lenger fantes gode investeringsmuligheter i de framskredne kapitalistiske land. Monopolistene måtte altså finne nye investeringsmuligheter for at det kapitalistiske samfunnsystem ikke skulle, ifølge Ferry, lide "sosial likvidasjon".

Ganske naturlig falt øynene på land(kolonier) i Afrika, Asia og Latin-Amerika hvor den industrielle utnyttning av ressursene ennå ikke hadde kommet langt. Disse land ga kapitalistene mange fordeler som sikret en høy profitt. Naturressurser fantes i store mengder og var billig å drive, arbeidslønnene var lave, skattene små, regjeringene (i de tilfelle hvor landene ikke sto direkte under formynderskap av en kolonimakt) var svake og oftest uten noen støtte i befolkninga. De ble derfor bare løpegutter for de nye investorene. Investeringene førte samtidig til nye markeder for investorlandenes industriprodukter. Et annet viktig moment var det at investeringene også skaffet storkonsernene råstoffer som de ikke lenger kunne skaffe seg i hjemlandet, eller gjorde det mulig å holde i reserve viktige råstoffer som ennå fantes hjemme.

Investeringene ga, og gir store fortjenester. La oss ta noen få eksempler:

En sammenligning mellom profittraten (=forholdet mellom nettopprofitt og kapital+reserver) viser for belgiske selskaper som har investert i Belgia og i (dåværende) Belgisk Kongo følgende profittrater.

	1951	1952	1954	1956	1957
	%	%	%	%	%
Inv. i Belgia	8,6	9,4	7,2	9,4	9,5
Inv. i B.Kongo	21,7	24,3	19,3	20,1	21,-

Den viktigste grunn til disse høye profittratene er den hensynsløse utbytting av folka i de utplyndra landa. Gjennomsnittslønnen for ufaglært arbeidskraft ligger ofte under eksistensminimum, men det er ikke vanskelig å skaffe nye arbeidsfolk hvis noen bukker under, arbeidsløsheten er nemlig stor.

Vi skal også nevne et annet typisk trekk. Investeringene fra europeisk og amerikansk monopolkapital konsentrerer seg i hovedsak om jordbruk og skogbruk og diverse råstoffer. På denne måten sørget man for ikke å utkonkurere sin egen produksjon i hjemlanda, samtidig som de utbytta land(i det følgende kalt U-land) ble fullstendig avhengig av produksjon og eksport av et eller to produkt. U-landa fikk en helt skakkskjørt næringsstruktur som bare tjente imperialistene. De kunne bare true med å trekke tilbake sine investeringer, og stoppe fabrikkene, med resultat arbeidsløshet av et uhørt omfang, hungersnød og nasjonens konkurs, for å få en ulmende opposisjon til taushet. Imperialistene ødela også det tidligere innenlandske næringsliv ved å utkonkurere småbedrifter, og ved å tvinge jordbrukere inn i byene hvor imperialistene trengte arbeidskraft. En vanlig framgangsmåte var å kreve skatt fra de fattige bøndene. Da disse stort sett bare produserte nok til eget behov og drev byttehandel uten bruk av penger, kunne de heller ikke betale skatt i penger. De ble derfor drevet til byene og imperialistene hadde sine arbeidere. Uvanlig var det heller ikke at man ikke engang brøy seg om å ha en "lovlig" grunn for å drive bøndene fra jorda, men brukte andre og mer militære metoder.

+ + + + +

Behovet for kapitaleksport i de framskredne kapitalistiske land førte til at verdens territorium ble delt mellom de imperialistiske land. Storbritania var det første kapitaleksporterende land(for alvor fra 1870-åra). Snart fulgte Frankrike, Tyskland, Nederland, Belgia, Sveits, Sverige, Portugal, og noe senere Japan og USA. Behovet for å investere i ikke industrialiserte-land skapte snart kamp mellom monopolkapitalistene og dermed mellom de enkelte monopolistiske stater. I første omgang hadde disse motsetningene karakter av et kappløp om å erobre de beste koloniene. Et kappløp som vanligvis tidfestes til perioden 1875-1914. På grunn av sin ledende stilling finansielt og industrielt skaffet Storbritania seg størstedelen av koloniene. Men Frankrike, Belgia, Nederland, Tyskland, Japan og USA fulgte opp. Portugal og Spania beholdt endel av sine tidligere besittelser, mens Russland ekspanderte østover på Kinas bekostning. Allerede så tidlig som i begynnelsen av vårt århundre var så godt som hele verden oppdelt. Erobringen av nye territorier kunne derfor bare skje på andre imperialistiske lands bekostning. Vi fikk derfor enkelte kriger og endel konflikter som nunnet ut i den første verdenskrig 1914-18. Det som skjer under monopolkapitalismen er en omfattende omfordeling av kolonier og "interesseområder". Dette skjer fortsatt, om ikke gjennom direkte koloniale besittelser, så ved mer subtile former av økonomisk og politisk kontroll.

D) Internasjonale truster og karteller.

Da samme råstoffer ofte fantes i forskjellige U-land førte dette i begynnelsen som regel til kraftig og vedvarende konkurranse mellom de forskjellige kapitalistiske monopoler for å erobre verdensmarkedet. Det førte så til fallende priser og derfor lavere profitt for monopolene. Men kapitalistene løste dette problemet på samme måte som de hadde avskaffet den "frie" konkurranse nasjonalt. De dannet internasjonale truster og laget internasjonale avtaler. På den måten kunne de fastsette og begrense total produksjon, fastsette prosentvis oppdeling av markedet på de enkelte monopolsammenslutninger, gjøre en geografisk oppdeling markedet både når det gjaldt kjøp og salg. Brudd på avtaler ble straffet med bøter. Resultatet av dette ble sjølvsagt sterkt økte priser og monopolene sopte inn penger. det mest kjente

s.6. USA-imp.

internasjonale kartell er antageligvis Diamond Corporation, ledet av De Beers i Sør-Afrika, hvor også Sovjet er med. Et annet typisk eks. har vi i olje-og bilindustrien, som har sete i USA, men som i realiteten er et internasjonalt foretak.

Men kartellene er ikke bare monopolister ved salg, de er også monopolister ved kjøp. Bønder, kvegeiere og andre har valget enten å selge til den pris monopolisten forlanger ved oppkjøp, eller ikke få solgt noe. Et eksempel: I Argentina i 20-åra var det en veldig kamp om retten til å kjøpe opp argentinsk kveg. De amerikanske gruppene Swift, Arrow, Morris og Wilsen sloss med en britisk gruppe ledet av Vestey Brothers. Gruppene overbød hverandre. Kampen førte til at kveghandlerne fikk brukbare priser for kveget sitt, noe også småbønder kunne tjene en shilling på. Prisstigningen på råvarer tok f.eks. Vestey Brothers inn igjen ved å heve utsalgsprisene i de 3500 kjøttbutikker de hadde i Storbritania. Monopolene kom imidlertid fram til at de kunne øke profitten ved ikke å føre kamp, men heller inngå en avtale. Innkjøpet av kveg ble monopolisert, og kvegprisene i Argentina falt hurtig.

Vi pleier ofte å dele kartellene i tre hovedtyper:

1. Internasjonale innkjøpskarteller.
2. Internasjonale salgskarteller.
3. Intergrerte internasjonale karteller. Dvs. karteller som omfatter de ledende produsenter av bestemte varer (varegrupper) for å stå samlet ved oppkjøp av råmaterialer, lagring, begrensning av produksjonen, utveksling av patenter, oppdeling av markedene osv.

Når internasjonale truster og karteller først er etablert vil ofte U-landas økonomi være fullstendig basert på salg og produksjon gjennom disse karteller og truster. De vil i realiteten kunne bestemme over hele nasjonens liv. De eier enorme landarealer hvor det leve millioner av mennesker. De eier husene, landsbyene, jernbanene, kraftstasjonene, har herredømme over postgangen og over havnene. Men samtidig gir den overlegne økonomiske makt også grunnlag for den avgjørende politiske makt. Monopolene kjøper opp aviser, politikere, politibetaler hæren og statsapparatet, de vil korrumpere hele det politiske liv for å beskytte sine investeringer og sin utbytting av flertallet av folket.

Noen eksempler: I 1950-åra i Rhodesia-føderasjonen (nå delt i Rhodesia, Malawi og Zambia) eide gruveselskapene alle avisene inntatt én.

Mossadeqe, som forsøkte å nasjonalisere oljen i Iran for å bedre folkets levestandard, fortalte dengang han var statsminister i landet i en tale til den internasjonale domstol i Haag:

"Under påskudd av å beskytte seg selv, har Anglo-Iranian Oil Company opprettet et eget hemmelig politi nær knyttet til britisk etterretningsvesen. Dette sikkerhetspoliti opererer ikke bare i olje-provinsen Khuzistan, men over hele landet vårt, trenger seg på alle lag av befolkningen, påvirker pressen, angriper folkeopinionen, og oppmuntrer den utilslørte innblanding fra britisk side i landets affærer..... Anglo-Iranian Oil Company har blitt en stat i staten som avgjør landets skjebne. Dette er den tilstand av trolldom og korrupsjon Iran i 30 år har vært utsatt for." Mossadeqe ble styrtet ved et kupp kort tid etter (1953) og de internasjonale oljeselskaper fikk deretter enda "bedre" avtaler med Iran for ljeutvinning.

Oppsummering. Imperialismens 5 viktigste kjennetegn.

De viktigste trekk ved imperialismen kan utifra de foregående undersøkelser av de faktiske forhold kort oppsummeres i 5 punkter. Disse 5 viktige kjennetegn utviklet Lenin i sin imperialisme-teori.

- I. Konsentrasjon av produksjon og kapital til store monopoler. Monopolenes økonomiske makt danner grunnlaget for at de også får den politiske kontroll.
- II. Sammensmelting mellom bankkapital og industrikapital, dvs. mellom monopoler og banker. Denne sammenflettede kapital går vanligvis under navnet monopolkapitalen.
- III. Kapitaleksporten, til forskjell for vareeksport, får avgjørende betydning for å sikre monopolkapitalens profitt og fortsatte ekspansjon.
- IV. Internasjonale monopolistiske sammenslutninger av kapitalister, som skal dele verden mellom dem, dannes.
- V. Oppdelinga av verden mellom de kapitalistiske stormakter er avsluttet. Et lands ekspansjon kan således bare skje på bekostning av et annet imperialistland.

KAPITEL 2 IMPERIALISMEN ER KAPITALISMEN I DET MONOPOLISTISKE STADIUM.A) Imperialismen er en nødvendig politikk.

Imperialismen er et økonomisk fenomen. Mange kritikere av imperialismen prøver å underslå dette. De snakker om imperialisme som en politikk blant mange som truster og karteller kunne føre, atter andre prøver å forklare imperialistenes herjinger som resultat av moralsk forfall eller som resultat av tilfeldigheter som at presidentens rådgivere ikke er til å stole på. All slik feilaktig kritikk av imperialismen må vi feie tilside, - får de grobrunn i anti-imperialistiske fronter blir vi snart ufarlige og ute av stand til å gi en effektiv støtte til de folk som har reist seg til kamp mot imperialistene.

For hva ville være konsekvensen hvis vi godtok de feilaktige teoriene om imperialismen?

Jo, at vi måtte bekjempe imperialistene ved å forsøke å forklare dem at de må føre en annen politikk, ved å oppruste dem moralsk, ved å bedre USA's president's humør (f.eks. ved ikke å gå i demonstrasjoner). Eller ved å forsøke å finne nye rådgivere til presidenten, eller kanskje vi skulle anbefale folk å stemme på Humphrey isteden for på Nixon.

Men imperialismen er ingen tilfeldig foreteelse, som plutselig dukket opp i 1870 åra. Historien utvikler seg ikke tilfeldig. Vi har i det foregående sett hvordan kapitalismen utvikling med nødvendighet førte til 1. Monopolisering 2. Sammensmelting bank/monopoler 3. Kapitaleksport. I dette utviklingstrinn av kapitalismen, det monopolistiske stadium, er imperialismen en nødvendig politikk. Nødvendig for monopolkapitalistene, for å sikre deres fortsatte profitt.

Imperialistene lar seg derfor ikke overtale ved ord og moralsk opprustning, det har historia vist oss gang på gang. Verdens folk har bare kunnet "overbevise" imperialistene ved gjennom langvarige ufor-

sonlige krigerhvor hele folket var mobilisert, resolutt å kaste undertrykkerne og deres lakaier på sjøen. Og bare de anti-imperialistiske folkebevegelser som har forstått imperialismens innerste vesen, forstått at imperialismen er en nødvendig og uungåelig følge av kapitalismens monopolistiske stadium, har greid å kjempe seierrikt mot imperialismen slik vietnameserne gjør det idag.

B) Motsetninger og samarbeide mellom imperialistene.

Vi har tidligere (i kap.1) vist hvordan monopolkapitalismen innen de forskjellige land kom i motsetning til hverandre. Hvordan vi fikk konflikter og kriger mellom de forskjellige monopolkapitalistiske stater. Vi så at kapitalistene forsøkte å løse dette problemet ved å danne internasjonale sammenslutninger og gjøre avtaler om hvordan de skulle dele verden mellom seg.

Men sjøl om ulike imperialister blir tvunget til å slutte seg sammen for å øke undertrykkinga av verdens folk, har ikke disse forbundene noen evig karakter. Imperialistene er å ligne med røvere som av nødvendighet slår seg sammen om å rane, men som slåss seg imellom om fordelinga av byttet. Hvordan bytte skal deles er avhengig av de enkelte "røvers" styrke, av deres styrke økonomisk, militært osv.

Men styrken forandres ulikt hos de som deltar i oppdelinga, for en lik utvikling av de enkelte foretak, truster, industrigrener og land kan ikke forekomme under kapitalismen. Etterhvert som styrkeforholdet mellom de ulike "røverne" endres, vil det oppstå stadig nye konflikter.

Det er viktig at vi forstår det grunnleggende i at imperialistene både har felles og motstridende interesser. De har felles interesse av å "rane" mest mulig fra verdens folk, det er formålet med deres samarbeide, men de slåss seg i mellom om delinga av dette "bytte".

SPØRSMÅL:

1. Diskuter om imperialismen er en nødvendig følge av monopolkapitalismen.
2. Diskuter hvordan de økonomiske og politiske forholda i U-landa (de utbytta-landa) ble bygd opp for å tjene imperialistene.
3. "Imperialistene har både felles og motsridende interesser". Hvorfor er forståelsen av dette utsagnet av vesentlig betydning i vårt anti-imperialistiske arbeid?

KILDER

Kilder til del I om USA-imperialismen:

V.I.Ienin: Imperialismen som kapitalismens høyeste stadium.
(Eilan 1969)

Karl Marx: Die Deutsche Ideologie. jfr. Jon Elsters Marx-ideologi
"Samfunn og frihet" (Pax 1965) side 104-165

Eli W. Hochscher: Industrialismen (Raben og Sjögren, Sth. 1964)
side 18-63

E. Mandel: Innledning til marxismens økonomiske teori, Zenit-
serien side 33-58

Paul M. Sweezy: The theory of capitalist Development (Dennis
Dobson Ltd) side 255-256, 265-269

E. Mandel: Marxist economy theory, Vol 11 (Merlion press London
1968) side 403-406, 411-423, 448-476

SOU 1968:3, 6, og 7

Kurt Svensen: Kapitalets koncentration i Sverige, Marxistisk
Forum 1/69 side 10-21

Arbeiderbladet, Oslo 13/4 68

R. Hilferding: Das Finanzkapital (Wiener Volksbuchhandl. Wien 1923)
side 231

Stat. Sentralb.: Aksjonærforhold og styresammensetning i aksje-
selskaper 1963

Kjellruls håndbok (Oslo 1966)

Orientering, Oslo 6/7 68, 24/8 68

G. Lafont: L'Argentina au Travail (Pierre Roger, Paris 1929)
side 170-173

R. Ainslie: The Unholy Alliance (Anti Apartheid Movement, Council
for freedom in port. and the ecl. Mov. for co. fre.-61)

Statement by Mr. Messadeq to the international Court in Anglo
Iranian Oil Company Case (1952) side 439

Baran Sweezy: Monopoly Capital (Monthly Review Press, N.Y.
1966) side 201

Kilder til del II om USA-imperialismen:

Aschehougs Verdenshistorie Bind VI side 96-113 (1955)

Bo Gustafsson: US's imperialism. Vietnambulletinen 1968. Special-
nr. om Vietnams historie och USAs imperialism.

H. Magdoff: Artikkel i Zenit 1/67

Arbeiderbladet, Oslo (telegrammer og innlegg): 10/12-66, 9/2-66
10/10-68, 16/12-68 20/2-69 og 28/1-69

Orientering 26/10-68, 12/3-66

Die Welt 26/10-66

Før Vietnam spesialnummer om folkekrig. side 14-22 (Selkom.-69)

Klassekampen, april 1969

Gunnar bylin: Vad händer i Indonesien? - Clarté 1967

Clarté nr. 1 1969

Ross & White: CIA, the invisible government

Dagens Nyheter 23/8 1969

Vietnambulletinen nr. 2 1969

Dollarns kris-Imperialismens kris-utgitt av Arbetsgruppen för
stöd åt FNI i Stockholm.